

Integrale suïcidepreventie in Hollands Midden

Aan: Algemeen Bestuur Hecht

Van: Regionale werkgroep suïcidepreventie Hollands Midden

Datum: 4 december 2025

Aanleiding

Inmiddels kennen we allemaal het beeld 'Stille Strijd'. Een meer dan levensgrote beeld van een in elkaar gedoken jongen die symbool staat voor de innerlijke strijd die veel depressieve jongeren voeren. In Hollands Midden heeft dit beeld in meerdere gemeenten gestaan en het heeft nu een vaste plek gekregen in Katwijk. In andere gemeenten werd een 'Walk into the light' georganiseerd of zijn 1K Z1E J3-bankjes geplaatst. Preventie van suïcide is niet nieuw, maar is nog versnipperd en vrijblijvend, vanwege incidentele financiering.

Per 1 januari 2026 wordt suïcidepreventie verankerd in de Wet publieke gezondheid.

Gemeenten moeten suïcidepreventiebeleid opnemen in hun gezondheidsbeleid en uitvoeren.

Voor deze taak komt 10 miljoen euro per jaar beschikbaar via het gemeentefonds.

Gemeenten krijgen alle beleidsvrijheid voor de uitvoering van deze nieuwe taak.

Voor het landelijke programma waarvoor VWS aan de lat staat -een nieuwe agenda suïcidepreventie, een communicatiestrategie en een onderzoeksprogramma- is structureel 6 miljoen beschikbaar. Ook het bestaan van de gratis hulplijn 113 is nu wettelijk vastgelegd.

Tot nu toe

Vanaf juni 2024, toen de wet door de Eerste Kamer werd aangenomen, heeft Hecht GGD HM vanuit haar reguliere adviesfunctie de positie gekregen om ambtenaren en bestuurders in de regio op de hoogte te houden van de ontwikkelingen rondom de wet en richting het te vormen beleid en uitvoering:

- In juli 2024 hebben de bestuurders in het BAC PG uitgesproken te willen voorkomen dat elke gemeente een eigen actieplan zou gaan maken. De GGD is gevraagd te inventariseren welke inzet de gemeenten al plegen op het thema suïcidepreventie en op basis van de belangrijkste cijfers te adviseren wat te doen. Dit steeds in goede afstemming met regionale ambtelijke werkgroepen (jeugd, volksgezondheid en onbegrepen gedrag).
- In februari 2025 heeft de GGD een informatiedocument opgeleverd met algemene informatie over suïcidepreventie en landelijke, regionale en lokale feiten en cijfers, om als input te dienen voor een plan van aanpak.
- In maart 2025 heeft de BAC PG de voorkeur uitgesproken om deze nieuwe wettelijke taak vooral (sub)regionaal uit te voeren. Ook vanwege geringe lokale capaciteit en middelen. Dit sluit aan bij het advies van de VNG om dit thema vooral regionaal op de kaart te zetten¹.
- Vanaf mei 2025 is een tijdelijke ambtelijke werkgroep geformeerd (gemeenten HLT, Gouda, Leiden, Krimpenerwaard, Alphen aan den Rijn en Katwijk) die wordt gefaciliteerd en getrokken door de GGD. Zij laat zich daarbij ook regelmatig adviseren door 113. Deze tijdelijke werkgroep bereidt een plan van aanpak voor dat zich focust op de start en het bouwen aan de eerste basis van suïcidepreventie in de regio in 2026/2027². Tussentijds zijn de BAC PG en ook de ambtelijke werkgroepen op de hoogte gehouden van de vorderingen.

¹ [Eindrapport uitvoeringstoets wet integrale suïcidepreventie VNG](#), november 2024

² In subregio Midden Holland zijn hier al de eerste stappen in gezet door het SPC.

- In de BAC PG van november 2025 hebben de bestuurders gesproken over de gezamenlijke, regionale uitvoering van suïcidepreventie, de inzet van de bijbehorende middelen en de rol van Hecht.

Regionale samenwerking met een rol voor Hecht

De middelen die gemeenten krijgen voor beleid en uitvoering zijn niet toereikend voor een volledige lokale inzet, daarom is een regionale aanpak logisch. Door deze taak regionaal vorm te geven, ontstaat schaalvergroting en kan meer met het beschikbare budget en de capaciteit worden gedaan. Het is efficiënt om gebruik te maken van de centrale kennis- en adviesfunctie op het gebied van suïcidepreventie van de GGD. Die kennisfunctie wordt de komende tijd door middel van het daarvoor opgezette ondersteuningsprogramma van VNG, GGD GHOR NL en 113 nog verder versterkt³. Gemeenten worden op deze manier ondersteund en ontzorgd, ook in de (lokale) uitvoering.

De GGD'en delen onderling hun kennis; regio's die net starten leren van de ervaring van regio's die al enkele of veel jaren inzetten op suïcidepreventie. GGD Hecht kan snel en goed gebruik maken van de directe lijnen die er zijn binnen de eigen organisatie met onder andere het Zorg en Veiligheidshuis, de JGZ, Forensische Geneeskunde en de RAV. De bestaande ingang die de GGD heeft in het onderwijs (VO, MBO, HBO, WO) en de inzet van het netwerk van belangrijke samenwerkingspartners in de regio zijn daarnaast helpend om een dicht preventienetwerk op de te bouwen in de regio, die in elke gemeente effectief zal zijn.

De tijdelijke werkgroep suïcidepreventie streeft er naar eind januari 2026 een definitief plan van aanpak klaar te hebben voor indienen ter besluitvorming in april. Na vaststelling vormt het plan de basis waarop de invulling en uitvoering van lokaal en regionaal suïcidepreventiebeleid verder kan worden uitgewerkt. Wat dat betreft moet 2026 worden beschouwd als een opbouwjaar.

Het plan van aanpak

Het plan van aanpak dat wordt voorbereid, volgt vijf programmalijnen van de landelijke agenda Suïcidepreventie. Op basis daarvan en de opgehaalde input uit de BAC PG is het plan om eerst te starten met het bouwen aan een brede basis van bewustwording, herkenning en handelingsperspectief van zoveel mogelijk relevante formele en informele partijen in gemeenten en regio. Daarbij wordt steeds de verbinding gelegd met (een bredere aanpak van) mentaal welzijn. Tegelijkertijd ligt er in het plan wel een focus op de groep 'Jong'; de omgeving van jeugd en jongeren in de leeftijd van 12-ca.24 jaar. Op deze manier wordt ingezet op een breed bereik van de verschillende risicogroepen. Er wordt rekening gehouden met de stappen die in subregio Midden-Holland al zijn gezet voor het Actieplan Suïcidepreventie. Zo wordt 2026 een startjaar en 2027 een jaar van verder bouwen, met het netwerk, aan de periode daarna. Het plan van aanpak richt zich daarmee op de eerste anderhalf á twee jaar (2026-2027).

In het plan van aanpak wordt uitgegaan van het al bestaande aanbod en bewezen effectieve methodes en gericht advies van 113. In overleg met de gemeenten wordt ook een idee uitgewerkt voor een lokaal of subregionaal, maar wel uniform startmoment in de gehele regio, in 2026.

³ Gefinancierd door VWS: een leergang, trainingen, regiobeeld per GGD-regio, een toolkit en landelijk kennisnetwerk.

Uitvoering

Voor de uitvoering van deze taak zijn middelen nodig. Voor het uitvoeren van suïcidepreventiebeleid komen per 2026 structureel middelen beschikbaar in het Gemeentefonds. De BAC PG adviseert het AB Hecht om te besluiten om suïcidepreventie zoveel als mogelijk gezamenlijk uit te voeren in de regio en daarvoor de lokale middelen in te zetten. Dit kan door met ingang van 2026, via de lokale begroting of de voorjaarsrekening '26, deze middelen te alloceren voor de inzet op suïcidepreventie. In de septembercirculaire 2025 zijn de bedragen per gemeente gepubliceerd. In de regio Hollands Midden is in 2026 zo'n € 420.000,- beschikbaar (zie voor een uitgebreid overzicht per gemeente bijlage 1). Daarnaast adviseert de BAC PG het AB Hecht om met ingang van 2026 een deel of alle middelen voor de gezamenlijke uitvoering van suïcidepreventie te reserveren voor coördinatie- en uitvoeringstaken van suïcidepreventiebeleid, uitgevoerd door Hecht, in de (sub)regio en lokaal.

Voor de inzet van een regiocoördinator (24 uur) en een projectmedewerker (12 uur) voor 18 gemeenten ziet dat er zo uit:

Functie	Kosten per jaar
Regiocoördinator (schaal 11, 24 uur)	€ 117.000,-
Projectmedewerker (schaal 10, 12 uur)	€ 52.000,-
Totaal	€ 169.000,-

Wat betreft het takenpakket van Hecht, moet worden gedacht aan:

Creëren van draagvlak, netwerkvorming en -afstemming, programma-ontwikkeling, opstellen en uitvoeren van een jaarplan, afstemming met de gemeenten, de inkoop en het faciliteren van trainingen en interventies, het organiseren van bijeenkomsten en overleggen, monitoren van voortgang en impact, etc. Dit takenpakket wordt verder gespecificeerd in het plan van aanpak.

Naast bovengenoemde regionale inzet en uitvoering door Hecht is per gemeente ook inzet nodig van een lokale aandachtsfunctionaris (ambtenaar) suïcidepreventie. Naar inschatting is dat maximaal 30 uur per jaar, voor afstemming en deelname aan een aantal overleggen. Gemeenten kunnen verder altijd gebruik maken van de reguliere kennis- en adviesrol van hun adviseurs bij de GGD, ook op het thema suïcidepreventie.

Voor het overhevelen van de middelen suïcidepreventie aan Hecht zijn een aantal scenario's mogelijk:

- het 100%-scenario (zie bijlage 1), waarbij lokale uitvoering vanuit de regio gebeurt, op basis van gezamenlijk regionaal beleid;
- het 75-25%-scenario (zie bijlage 2), gemeenten houden naast regionale uitvoering een deel van de middelen (25%) voor lokale beleidskeuzes met eigen inkoop en uitvoering. Dit vraagt ook meer lokale ureninzet.

Bijlage 1: Overzicht middelen '26 per gemeente volgens Septembercirculaire '25

		Gemeente	Inwoneraantal 2025	Middelen '26	Subregionaal	Regionaal
Zuid Holland Noord	Duin- en bollenstreek	Hillegom	22786	€ 10.162	€ 91.063	€ 297.958
		Lisse	23582	€ 10.425		
		Teylingen	38411	€ 17.363		
		Katwijk	66966	€ 32.866		
		Noordwijk	45929	€ 20.247		
	Leiden e.o.	Leiden	130.638	€ 81.542	€ 123.489	
		Leiderdorp	26058	€ 13.670		
		Oegstgeest	25948	€ 12.037		
		Voorschoten	25900	€ 11.971		
		Zoeterwoude	10141	€ 4.269		
	Rijnstreek	Kaag en	29316	€ 12.427	€ 83.406	
		Alphen aan den	115773	€ 58.939		
Nieuwkoop		29521	€ 12.040			
Midden Holland	Midden Holland	Krimpenerwaard	57798	€ 23.984	€ 121.522	€ 121.522
		Bodegraven-	37209	€ 16.227		
		Gouda	76514	€ 43.071		
		Waddinxveen	35031	€ 16.640		
		Zuidplas	48726	€ 21.600		
Totaal				€ 419.480		

Bijlage 2: Overzicht 75-25%-scenario middelen suïcidepreventie

		Gemeente	Middelen '26	Lokaal 25%	Regionaal 75%
Zuid Holland Noord	Duin- en bollenstreek	Hillegom	€ 10.162	€ 2.541	€ 7.622
		Lisse	€ 10.425	€ 2.606	€ 7.819
		Teylingen	€ 17.363	€ 4.341	€ 13.022
		Katwijk	€ 32.866	€ 8.216	€ 24.650
		Noordwijk	€ 20.247	€ 5.062	€ 15.185
	Leiden e.o.	Leiden	€ 81.542	€ 20.386	€ 61.157
		Leiderdorp	€ 13.670	€ 3.418	€ 10.253
		Oegstgeest	€ 12.037	€ 3.009	€ 9.025
		Voorschoten	€ 11.971	€ 2.993	€ 8.975
		Zoeterwoude	€ 4.269	€ 1.067	€ 3.202
	Rijnstreek	Kaag en Braassem	€ 12.427	€ 3.107	€ 9.320
		Alphen a/d Rijn	€ 58.939	€ 14.735	€ 44.204
		Nieuwkoop	€ 12.040	€ 3.010	€ 9.030
Midden Holland	Midden Holland	Krimpenerwaard	€ 23.984	€ 5.996	€ 17.988
		Bodegr.-Reeuwijk	€ 16.227	€ 4.057	€ 12.170
		Gouda	€ 43.071	€ 10.768	€ 32.304
		Waddinxveen	€ 16.640	€ 4.160	€ 12.480
		Zuidplas	€ 21.600	€ 5.400	€ 16.200
Totaal			€ 419.480	€ 104.870	€ 314.606,00